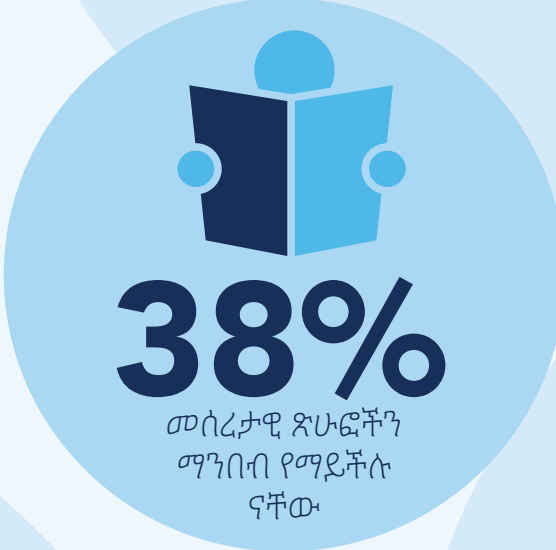

የመማር መብት ለወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች በኢትዮጵያ

ይህ የስርጭት የጥናት ውጤት የተገኘው በአዲስ አበባ ውስጥ በሚገኙ እና በናሙና በተመረጡ 3171 ሴት አድሜያቸው ከ12-18 አመት ከሆኑ ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች በተገኘ መረጃ ነው።

ኢትዮጵያ ውስጥ ልጆች እስከ ስምንተኛ ክፍል ድረስ በነፃ የመማር መብት አዳላቸው የኢትዮጵያ የትምህርት እና ስልጠና ፖሊሲ (1994) እና ሀገር አቀፍ የትምህርት ዘርፍ ልማት ፕሮግራም ይደነግጋል።

ይህ የመማር መብት ለሁሉም ለወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች ተግባራዊም አይደልም እነሱንም ከቤት ውስጥ ሰራተኝነት ጥበቃ ማድረግ አልቻለም።

ኢትዮጵያ ውስጥ ልጆች እስከ ስምንተኛ ክፍል ድረስ በነፃ የመማር መብት እንዳላቸው የኢትዮጵያ የትምህርት እና ስልጠና ፖሊሲ (1994) እና ሀገር አቀፍ የትምህርት ዘርፍ ልማት ፕሮግራም ይደነግጋል። ትምህርት ለሁሉም እና የተባበሩት መንግስታት ዘላቂ ልማት ግቦችን ለማሳካት የኢትዮጵያ መንግስት በተለይ ሴቶች መሰረታዊ ትምህርትን በነፃ እንዲያገኙ ለማድረግ ቁርጠኛ አቋም አለው።

ይህ የመማር መብት ለሁሉም ኢትዮጵያውያን ሴት ልጆች ተግባራዊ አልሆነም፤ በተለይም ለወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች። የቤት ውስጥ ሰራ በኢትዮጵያውያን ሴት ልጆች እና ወጣት ሴቶች ዘንድ ከተለመዱት የሰራ ዓይነቶች አንዱ ሲሆን ይህ ጥናት የተካሄደበት አከባቢ የተሰበሰበው መረጃ እንደሚያመለክተው ከቤት ውስጥ ሴት ሰራተኞች ውስጥ 37 በመቶ የሚሆኑ ዕድሜያቸው ከ12 እስከ 17 የሆኑት ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች ናቸው። ሆኖም፣ ይህ ዓይነት ሥራ ልጆችን ከትምህርት ገቢታቸው ውጭ ያደርጋቸዋል። ምክንያቱም ብዙ ሴት ልጆች በሳምንት ለሰባት ቀናት ለብዙ ሰዓታት ከመጠን በላይ የሆነ ስራ ያለ እረፍት እንደሚሰሩ ይናገራሉ።

ከመጠን በላይ ከሆነው የሥራ ሰዓታቸው ተቀንሶ በቂ የመማር ጊዜ ሊሰጣቸው ይገባል። የስራ ሰዓትን የሚገድብ የአሰሪ እና ሰራተኛ ሕግጋት ከሌለ ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች የመማር መብታቸውን ይነፈራሉ። የመንግስት ባለስልጣናት ለወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ ቁጥር 1156/2019 መሰረት እውቅና እንዲሰጡአቸው እናሳስባለን። ይህ አዋጅ ልክ እንደ ሌሎች ልጆች ለወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች በቀን ውሥጥ ውስን ሰዓት የመስራት እና የእረፍት ቀን እንዲኖራቸው ይደነግጋል። ይህም ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች ወደ ትምህርታቸው እንዲመለሱ ወይም ትምህርታቸውን እንዲቀጥሉ ጊዜ ይሰጣቸዋል።

ውጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች እንደማንኛውም ልጅ የመማር መብት አላቸው። ከወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች የመማር ፍላጎት ጋር የሚጣጣሙ አማራጮችን ልናመቻቸላቸው ይገባል፤ ለምሳሌ መሰረታዊ የትምህርት መርሃ-ግብሮችን እና የምሽት ትምህርቶች ማመቻቸት። በተጨማሪም፣ ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች ከመደበኛ ትምህርት ውጪ ያገኛቸውን ክህሎቶችን ያገናኘበ አማራጭ የቅበላ መስፈርቶችን በማዘጋጀት ከትምህርት ገቢታ ውጪ ያሉ ልጆች ያለ ምንም ቅጣት ወደ ትምህርት ገቢታቸው እንዲመለሱ ማገዝ። በኢትዮጵያ ውስጥ ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞችን የመማር መብትን ለማስጠበቅ የመንግስት ባለስልጣናት፣ ፖሊሲ አውጪዎች እና ሌሎች ባለድርሻ አካላት የዚህ ጥናት ምክራ-ሃሳቦችን እንዲያጤኑ ጥሪ እናደርጋለን።

1 ልጅ የቤት ውስጥ ሰራተኛ፣ ማለት አራሳቸውን እንደ የቤት ሠራተኛነት የገለጹትን እንዲሁም በሳምንት ከ14 ሰዓታት በላይ የቤት ውስጥ ሥራ የሚሰሩ እና ከአባትና ከእናታቸው ጋር አብረው የማይኖሩትን ሴቶችን ያጠቃልላል።

ምክራ-ሃሳቦች

- የቤት ውስጥ ሰራ ዋና ዋና በሆኑ የሰራተኛ ሕግጋት ውስጥ እንዲካተትና የአለም አቀፍ የሰራ ድርጅት ኮንቬንሽን 189ን ማፀደቅ።
- መሰረታዊ የትምህርት አማራጮችን ለምሳሌ የህይወት ክህሎት ስልጠና፣ ገንዘብ አያዝና አጠቃቀም የመሳሰሉትን ለቤት ሰራተኞች በሚመች መልኩ ማዘጋጀት እና መስጠት፤
- የወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞችን የራስ መተማመን ችሎታቸውን በመጨመር፣ መሰረታዊ የሕግ እና የፖሊሲ ግንዛቤዎችን በመስጠት፣ እንዲሁም ማህበራዊ ግኑነታቸውን በማሳደግ ወጣት የቤት ውስጥ ሰራተኞች ላይ የሚደርሰውን ማግለል እንዲቆም ማድረግ፤

ይህ ጥናት ከአሜሪካ መንግስት ዲፓርትመንት አፍ ስቲትስ በተገኘ የገንዘብ ዳጋፍ የተዘጋጀ ነው።
አዚህ የተገለጹት አስተያየቶች፣ ግኑነቶች እና ዲሞክራሲያዊ የጥናቱ ባለቤቶች አንዲት የአሜሪካ መንግስትን ሃሳብ አያንጸባርቁም።

Read the full report at <https://freedomfund.org/eth-cdw2022/>

The Freedom Fund (Ethiopia Office)
Mayswi Building 7th Floor
Ethio-China Ave
Addis Ababa
Ethiopia
+251 (0) 976 - 80 0506

The Freedom Fund (US)
315 Flatbush Avenue
#406
Brooklyn, NY 11217
USA
+1 929 224 2448

The Freedom Fund (UK)
Lighterman House
30 Wharfedale Road
London, N1 9RY
UK
+44 20 3777 2200

Population Council
One Dag Hammarskjold
Plaza
New York, NY 10017
USA
+1 (212) 339-0500

Population Council
Heritage Plaza, 4th Floor
Cameroon Street
Addis Ababa,
Ethiopia
+251 (0) 116-631712

The Freedom Fund is a United States 501(c)(3) public charity (EIN number 30-0805768).
The Freedom Fund UK is a company limited by guarantee registered in England and Wales (company number 08926428) and a registered UK charity (registration number 1158838).

 www.freedomfund.org
 info@freedomfund.org
 @Freedom_Fund